

محرم سال ۱۳۵۷؛ خطبه خوانی حضرت آیتا... خامنه‌ای در حرم و روشن شدن بارقه پیروزی انقلاب اسلامی

یکی از مهم‌ترین عاشوراهاى این قرن، عاشورای سال ۱۳۵۷ در مشهد است؛ روزی که با خطبه خوانی آیتا... خامنه‌ای در حرم مطهر رضوی رقم می‌خورد؛ اتفاقی که به عقیده تاریخ‌نگاران پای سند پیروزی انقلاب اسلامی را امضا می‌زند. طبق اسناد برجای مانده در ۱۹ آذر سال ۱۳۵۷ مصادف با روز تاسوعای حسینی، تظاهراتی یک میلیون نفری با شعار «مرگ بر شاه» و «این شاه آمریکایی اعدام باید گردد» در مشهد به راه می‌افتد و شهر را به صحنه درگیری میان خیر و شر بدل می‌کند. شب همین روز نیز برابر اسناد ساواک، گروهی از مردم مجسمه‌های شاه در میدان‌های شاه، تقی‌آباد، داخل بیمارستان شاه‌رضا، بیمارستان شهناز (قائم) و محوطه هنرستان رضاشاه را پایین می‌کشند. این عده سپس رهسپار منبع آب قاسم‌آباد می‌شوند و تاج فلزی بزرگ روی دکل چاه‌ها را می‌شکنند. همین امر سبب پاگیری شایعه‌هایی با این مضمون می‌شود: «آب لوله‌های مصرفی شهر را مسموم کرده‌اند!» عوامل رژیم این خبر را چنان با سرعت پخش می‌کنند که مردم شب عاشورا تا صبح جرئت استفاده از آب آشامیدنی را ندارند تا اینکه در ظهر عاشورا رادیو مشهد بر اساس جوابیه آزمایش اداره بهداشت اعلام می‌کند این خبر شایعه است و درست نبوده است. اما

در حالی که نه به شما ایمان داشتند و نه به جدتان حسین (ع)، ما خراسانی‌ها فقط نظاره‌گر آن‌ها بودیم، نه چاره‌ای داشتیم و نه توانی، ساکت بودیم! سپس روی سخن را به فرماندار نظامی مشهد و استاندار می‌کنند و ادامه می‌دهند: «نکته‌ای را از تاریخ انقلاب فرانسه به شما یادآوری می‌کنم، حاکمان فرانسه در آن زمان انتظار سقوط حکومتشان را نداشتند، ۲۰ روز پیش از پیروزی انقلاب فرانسه، خیرخواهان حاکمان را به تسلیم در برابر اراده ملت فراخواندند، اما آنان بر لجاجت و تکبر خود پافشاری کردند، انقلاب برخلاف میل حاکمان پیروز شد، اینک یکی دو ماه بیشتر به پیروزی ما نمانده است، شما را نصیحت می‌کنم و می‌گویم با مردم به نیکی رفتار کنید!»

از همه این‌ها مهم‌تر اتفاقی است که در حرم رخ می‌دهد. استاندار، شهردار و صاحب‌منصبان حکومتی در صحن مطهر رضوی جمع می‌شوند تا طبق سنتی دیرین و هر ساله، در این روز خطبه‌ای با نام شاه قرائت کنند، اما در کمال ناباوری، آیتا... خامنه‌ای و چند تن از طلاب در حالی که عده زیادی از مردم نیز در حرم و اطراف آن اجتماع کرده‌اند، وارد می‌شوند. ایشان بالای منبر می‌روند و در حضور مأموران و کمربه خدمت‌خیم کرده‌های بسیار حکومتی، خطبه را با نام امام خمینی (ره) می‌خوانند. آیتا... خامنه‌ای در این خطبه امام هشتم (ع) را خطاب قرار می‌دهند و می‌گویند: «یابن‌رسول!... از شما معذرت می‌خواهم که طاغوتیان هر سال مراسم امشب را در کنار حرم شما برپا می‌کردند،

محرم سال ۱۳۷۳؛ بمب‌گذاری حرم و تکرار دوباره تاریخ

۸۰ سال پس از به‌توپ بسته شدن حرم مطهر رضوی به دست روس‌ها، تاریخ دوباره تکرار می‌شود؛ آن هم در روزهایی که دیوار به دیوار مشهد به سنت هر ساله محرم سیاه‌پوش است. ساعت ۱۴:۲۶ روز ۳۰ خرداد ۱۳۷۳، صدای مهیب انفجار در گوش‌های شهر زنگ می‌زند، اما حیرت از چنین جنایتی آن هم در زمین مقدس مشهد و در روز عاشورا سبب می‌شود هر کسی ابتدا دیر و سخت باور کند که در حرم بمبی منفجر شده است. زائران حیرت‌زده غبار خاک و دود سیاه را از پیش دیدگان پس می‌زنند تا شاید چرایی این صدا را بفهمند، اما جز پیکرهای تکه‌تکه و بوی گوشت سوخته، چیز دیگری با حیرانیشان در میان گذاشته نمی‌شود. شاهدان عینی بعدها در شرح خاطراتشان گفته‌اند که تکه‌های بدن و گوشت تن شهدا و مجروحان همه‌جا پخش شده بود، از پشت ترنج‌های ضریح گرفته تا گنبد...وردی‌خان، گنبد حاتم‌خانی و دیوارهای دارالولایه و حتی سقف گنبد. در بعضی جاها این گوشت‌ها فقط با کاردک از دیوار جدا می‌شدند. شدت انفجار همه لباس‌های شهدا را برده و حتی شبشه‌های کفشداری نزدیک مدرسه میرزا جعفر را هم شکسته بود. اعضای بدن تعدادی از زائران همچون سر و دست و پا و انگشت جدا شده و در اطراف محل حتی پشت‌بام حرم و سقف ضریح مطهر پراکنده بود. نه فقط سطح حرم و روضه منوره رضوی، بلکه قطعات خردشده بدن زوار، سطح دیوارهای حرم مطهر و داخل آن را پوشانده و به خون آغشته کرده بود. بوی خون و سوختگی و دود، فضای حریم رضوی را مالا مال کرده، تعداد زیادی از نسخ قرآن و مفاتیح ورق‌ورق شده و چلچراغ‌ها در محل حادثه خرد شدند. در میان قرآن‌ها و کتب ادعیه‌ای که در این انفجار تکه‌تکه شدند، می‌شد بیشترین خون را بر صفحاتی دید که زیارت عاشورا بر خود داشتند. در همان ساعات اولیه، گروهک تروریستی منافقین عامل این حادثه اعلام شد. هدف آن‌ها از این اقدام، اختلاف‌افکنی بین شیعه و سنی بود. قلب مشهد تا ماه‌ها در تب این حادثه تند می‌تپید و هر روز بخشی از حقایق تازه کشف می‌شد. این اتفاق تلخ تیرتیر یک روزنامه‌ها شد. انفجار حرم برای آن روزگار چندان بزرگ و باورناپذیر بود که دادگاه رسیدگی به پرونده عاملانش هر شب از شبکه ملی پخش می‌شد و همه ایران را پای جعبه سیاه‌وسفید تلویزیون‌ها می‌نشانند. خبرهای چاپ‌شده از ۲۵ سال پیش مشهد حکایت از این دارد که بمب را مهدی نحوی نامی در کیف زنانه‌ای تا نزدیک ضریح رسانده و علیرضا رحمانی و دو زن او را همراهی کرده‌اند. مهدی نحوی متواری، اما علیرضا رحمانی دقیقی پس از انفجار حرم شناسایی می‌شود، تحت تعقیب قرار می‌گیرد و دست‌بند قانون روی دست‌هایش می‌نشیند. چهار روز بازجویی، بالاخره لب‌های بسته او را به اعتراف باز می‌کند و رحمانی همدستانش را لو می‌دهد. در این حادثه که خونین‌ترین عاشورای مشهد است، ۲۶ نفر شهید و ۱۴۰ تن زخمی و مجروح می‌شوند.

